

N:o 162.

Af herr **J. Mankell**, om ändring i §§ 14 och 17 riksdagsordningen.

Undertecknad vågar äfven vid innevarande riksdag framlägga en motion om införande af allmän rösträtt vid val af ledamöter af Riksdagens Andra Kammare.

Visserligen förutser jag, att Riksdagen icke heller i år kommer att taga något steg på rösträttsreformens väg, utan sannolikt endast hänvisar till den utredning i den politiska rösträttsfrågan, som på regeringens initiativ nyligen tagit sin början. Men oberäknadt de skäl för en genomgripande rösträttsreform, som af mig blifvit anförda uti fyra särskilda, vid föregående riksdagar väckta motioner om allmän rösträtt, har i år tillkommit ett nytt skäl, som i hög grad påkallar nationens och Riksdagens uppmärksamhet och pålägger dem skyldigheten att söka bringa denna viktiga reformfråga till en snar lösning. Genom Riksdagens beslut i den så kallade representationsfrågan kommer kamrarnes inbördes ställning att blifva en annan för framtiden, än den skulle blifvit, om utvecklingen, låt vara med vissa, mindre djupgående förändringar, fått fortgå på den gamla grunden. Första Kammaren erhåller genom det af Riksdagen antagna fixeringsförslaget ökade utsigter att — med bistånd af en ringa minoritet inom Andra Kammaren — kunna helt och hållet beherska Riksdagen. Då detta förhållande, som kan leda till konflikter af den allvarsammaste art, icke står i öfverensstämmelse med andemeningen i vår riksdagsordning, med nationens önskningsar och med landets bästa, bör det vara representationens pligt att snarast möjligt härutinnan åstadkomma en ändring. För att bereda nödig motvigt mot ett växande och aldrig afsedt förstakammarvälde inom Riksdagen, är ett af hufvudvilkoren att Riksdagens Andra Kammare bygges på vida bredare grundvalar, på den allmänna rösträttens grund.

Det är min och mångas bestämda öfvertygelse, att ingen streck-reform räcker till att gifva Andra Kammaren nödig och behörig motståndskraft mot ett allt mera öfverhandtagande förstakammarintresse inom vår representation.

Äfven ur denna nytillkomna synpunkt anser jag mig sålunda — under hänvisning till mina föregående motioner i ämnet — böra föreslå:

att Riksdagen för sin del måtte antaga till hvi-
lande för grundlagsenlig behandling följande förslag
till ändrad lydelse af §§ 14 och 17 riksdagsordningen:

Nuvarande lydelse:

Föreslagen lydelse:

§ 14.

Valrätt tillkommer inom den kommun, der han bosatt är, en hvar i kommunens allmänna angelägenheter röstberättigad man, hvilken antingen eger eller med stadgad åborätt innehafver fast egendom på landet eller i stad till ett taxeringsvärde af minst ett tusen riksdaler, eller för lifstid eller för minst fem år arrenderar jordbruksfastighet till taxeringsvärde, ej understigande sex tusen riksdaler, eller ock erlägger till staten bevillning för en till minst åtta hundra riksdaler uppskattad årlig inkomst.

Valrätt tillkommer inom den kommun, der han bosatt är, en hvar svensk medborgare från och med början af kalenderåret efter det han fyllt tjuguet år, så länge han uppfyller de i § 26 stadgade vilkor för valbarhet.

§ 17 mom. 2.

Vid dessa val skola till efterrättelse tjena de för kommunerna gällande röstlängder, som böra innehålla anteckning om dem, hvilka enligt § 14 valrätt tillkommer.

Vid dessa val skola till efterrättelse tjena de röstlängder öfver valberättigade vid riksdagsmannaval till Andra Kammaren, som af kommunalnämnder eller magistrater böra upprättas.

Stockholm den 21 mars 1894.

J. Mankell.

I syftet af förestående motion instämma: .

Joh. Johansson.

Magnus Höjer.

J. A. Fjällbäck.

Sven Palme.

Oskar Eklund.

Adolf Aulin.

C. G. Thor.

E. J. Ekman.

Gust. Ericsson.

Emil Hammarlund.

Edvard Wavrinsky.

Johannes Svensson.

Fridtjuv Berg.

E. A. Zotterman.

A. G. Ericsson.

J. H. G. Fredholm.

Sixten von Friesen.

J. M. Erikson.

Curt Wallis.

David Bergström.

John Olsson.

Anton Hahn.

Kr. Schönbeck.

A. Hedin.

N:o 163.

Af herr **S. J. Kardell m. fl.**, med anledning af Kongl. Maj:ts proposition om anslag till nya kasernetablissemang m. m.

Sedan lång tid tillbaka hafva militära auktoriteter varit ense deri, att hufvuddepôterna för Norrlands försvar böra förläggas till Östersund eller Frösön. I underdånigt memorial af den 29 december 1870 sade dåvarande krigsministern Abelin: »Det synes mig i hvarje fall angeläget, att en depôt för Norrland anlägges i det inre af Jemtland, i närheten af Östersund, emedan den der, i följd af det betydliga afståndet från kusten och af gynsamma terrängförhållanden, bör kunna utan synnerligt dyrbara befästningar skyddas emot fiendtligt öfverfall, på samma gång som man, genom jernvägsförbindelse med kusten, bör från en sådan depôt kunna förse våra i Norrland opererande stridskrafter med deras förnödenheter». I underdånigt betänkande angående landförsvarets ordnande, afgifvet den 19 juni 1882 af den till utarbetande af förslag i ämnet förordnade komité, hvars sekreterare var kaptenen vid